

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 15, 2024

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1598](#) 08-11-2024

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6646](#) 29-10-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3000](#) 29-10-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3262](#) 17-10-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:2887](#) 15-10-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6395](#) 15-10-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6345](#) 15-10-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3096](#) 03-10-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:2704](#) 01-10-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3054](#) 01-10-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:2688](#) 24-09-2024

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:5795](#) 06-11-2024

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2024:5112](#) 30-10-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:6028](#) 28-10-2024

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:5508](#) 23-10-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:16985](#) 23-10-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:10635](#) 21-10-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:10531](#) 18-10-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:10429](#) 16-10-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:6068](#) 09-10-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:6018](#) 03-10-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:10787](#) 26-09-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:7777](#) 25-09-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:6019](#) 18-09-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:10774](#) 13-09-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:7692](#) 04-09-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:7379](#) 07-08-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:18375](#) 24-04-2024

Antillen

[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2024:180](#) 07-10-2024

[Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGEABES:2024:76](#) 10-09-2024

RECHTSPRAAK

***Beroep op huurvoortzetting afgewezen wegens ontbreken
gemeenschappelijke huishouding en duurzaam karakter daarvan.***

Appellant X is in 2021 na het einde van zijn relatie ingetrokken bij zijn vader in de door deze gehuurde woning. Na het overlijden van vader heeft de kantonrechter het verzoek van X tot huurvoortzetting afgewezen. In appèl bevestigt het hof het oordeel dat X en zijn vader geen gemeenschappelijke huishouding voerden. Drie overboekingen van de zoon naar de rekening van vader zijn onvoldoende basis om daartoe te concluderen. Ook meent het hof dat zo al sprake was van een gemeenschappelijke huishouding, onvoldoende is gebleken dat deze een duurzaam karakter had. X heeft voordat hij bij zijn vader introk gedurende zeventien jaar samengewoond met zijn vriendin. Op het moment van overlijden van zijn vader woonde X iets minder dan anderhalf jaar in de woning. Dat is betrekkelijk kort. Het had op de weg van X gelegen om zijn stelling dat het samenwonen met vader blijvend en op de toekomst gericht was nader concreet te onderbouwen. Dat heeft X, ook in hoger beroep, onvoldoende gedaan. Hij heeft alleen zijn stelling herhaald dat het plan was dat hij en zijn vader voor altijd bij elkaar in huis zouden blijven wonen, hetgeen het hof, mede in aanmerking genomen de betrekkelijk jonge leeftijd van X en het feit dat hij langdurig zelfstandig heeft gewoond, onvoldoende acht.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 24-09-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:2688

Zaaknummer: 200.332.055/01

Rechters: D. Kingma, R.J.M. Smit en M.M. Kruithof

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof beoordeelt of de nalatenschap vorderingen heeft op de erven, of deze al dan niet zijn verjaard en of het beroep op verjaring naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

Appellant A en geïntimeerden B, C en D zijn broers en hebben een geschil ter zake van de nalatenschap van hun moeder. A heeft een beroep gedaan op zijn legitieme portie. In eerste aanleg is gevorderd om de samenstelling van de nalatenschap en de verdeling daarvan vast te stellen. De rechtbank constateerde dat de nalatenschap nog niet vereffend was omdat twee externe schuldeisers onbetaald waren gebleven en heeft vervolgens onder de voorwaarde dat die twee schuldeisers ook betaald zijn de verdeling van de nalatenschap vastgesteld. Het hof komt evenals eerder de rechtbank tot het oordeel dat wel degelijk sprake was van een lening van moeder aan A van fl. 100.000. Het hof komt verder tot de conclusie dat het beroep van A op verjaring van deze vordering naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Volgens de andere broers paste het niet in de destijds bestaande familieverhoudingen dat moeder terugbetaling van de hoofdsom zou verlangen. Dit heeft A niet voldoende gemotiveerd weersproken. Daarbij merkt het hof op dat ook niet blijkt dat A destijds in staat was de hoofdsom aan moeder terug te betalen. Het hof stelt verder vast dat een mede door A gedreven vof geld heeft geleend van de bank en dat moeder deze lening van de bank heeft overgenomen. Omdat die lening nimmer afbetaald is, heeft de nalatenschap een vordering ad € 34.750 op de voormalige vennoten, onder wie A. Het beroep van A op de verjaring van deze vordering slaagt wel, ongeacht of de verjaringstermijn vijf dan wel twintig jaar bedraagt. Het zakelijk karakter van deze vordering betekent dat, anders dan bij de lening van fl. 100.000, het verjaringsberoep niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

In het kader van de berekening van de legitieme portie oordeelt het hof dat het feit dat B in het ouderlijk huis heeft gewoond zonder dat daarvoor een reële huurvergoeding werd voldaan niet kwalificeert als gift. Relevant voor dit oordeel is o.m. het gegeven dat alle broers tot ver na hun 25^e in de woning hebben gewoond, B na het vertrek van moeder uit de woning tezamen met een ander in de woning heeft verbleven en kostgeld heeft voldaan. Ook is volgens het hof het verblijf tot op zekere hoogte ook in het belang van moeder. In de verkoop van grond aan B

en C tegen de prijs die overeenstemt met de getaxeerde waarde ziet het hof ook geen gift.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6345

Zaaknummer: 200.333.155/01

Rechters: A.A.J. Smelt, M.A.F. Veenstra en J.G. Knot

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst het verzoek van een van erven af om de uitvoerbaar bij verklaarde beslissingen te schorsen.

X, de (groot)vader van partijen, is in 2014 overleden met achterlating van zijn vier kinderen [appellante A, geïntimeerde B, geïntimeerden C en D] als zijn enige erfgenamen. Na het overlijden van D in 2016 is haar erfdeel overgegaan op haar minderjarige zoon, geïntimeerde E. A heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. In 2015 is een vereffenaar benoemd en de wettelijke vereffening van de nalatenschap is in 2018 voltooid. A vordert o.m. dat de tenuitvoerlegging van een aantal in eerste aanleg gegeven beslissingen worden geschorst tot na de beslissing van het hof in de hoofdzaak. De betreffende beslissingen zijn in de uitspraak uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Schorsing kan worden toegewezen als het belang van de veroordeelde partij om de situatie te houden zoals die nu is, zwaarder weegt dan het belang van de andere partij om de uitspraak meteen te kunnen uitvoeren. Als blijkt dat de beslissing van de rechtbank op een duidelijke fout of vergissing (een kennelijke misslag) berust, kan het hof daaraan gevolgen voor de uitvoerbaarheid van de uitspraak verbinden. Een beslissing berust op een kennelijke misslag als voor partijen en derden direct duidelijk is dat de beslissing onjuist is en berust op een evidente vergissing in het recht of in de feiten. Dat is hier niet het geval. Dat andere door A bepleite beslissingen mogelijk zijn en dat A vindt dat de rechtbank haar beslissingen niet goed motiveert, is onvoldoende om te spreken van kennelijke misslagen. Het hof ziet in wat A aanvoert geen evidente fouten in het recht of in de feiten en verbindt daaraan dan ook geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid van die beslissingen. De bezwaren die A heeft tegen de beslissingen van de rechtbank komen uiteraard wel aan de orde in de hoofdzaak.

A verzoekt het hof verder haar toe te staan namens alle erven/deelgenoten, Y – de weduwe van erflater – als derde in het geding op te roepen ter zake van de vordering van de nalatenschap op Q. A heeft Q in de procedure in eerste aanleg in vrijwaring opgeroepen. Tegen de uitspraak in deze vrijwaringszaak heeft A appèl ingesteld. Het hof overweegt dat uit die uitspraak blijkt dat A haar vorderingen in de vrijwaringszaak heeft ingesteld namens de nalatenschap (art. 3:171 BW). Het hof ziet niet in wat het belang van A is bij haar verzoek om Q naast het hoger beroep in de vrijwaringszaak ook nog op te roepen als derde in dit geding

tussen de erfgenamen. Het hof merkt daarnaast op dat het A vrijstaat op voet van artikel 118 Rv wie zij wil als derde in het geding op te roepen als daarvoor aanleiding is. Daarvoor heeft zij niet de toestemming van het hof nodig.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6395

Zaaknummer: 200.343.115

Rechters: J.H. Lieber, R. Prakke-Nieuwenhuizen en M.L. van der Bel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank weigert vader inzage in het medisch dossier van zijn zoon die tijdens verblijf in justitieel complex door zelfmoord om het leven kwam.

Voor de volledigheid is opgenomen de uitspraak waarin de vordering is afgewezen van een vader tot het verstrekken van een afschrift van het medisch dossier van zijn door zelfmoord om het leven gekomen zoon die op dat moment in een justitieel complex verbleef. Er is niet voldaan aan de voorwaarden van artikel 7:458a BW o.m. omdat de zoon bij leven geen toestemming heeft gegeven om gegevens uit zijn medisch dossier met zijn vader te delen. Daarnaast heeft het justitieel complex aan de vader geen mededeling gedaan van een niet beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van de aan de zoon verleende zorg. Evenmin is gebleken dat de vader een zwaarwegend belang heeft bij het gevorderde afschrift. De vader heeft gesteld dat hij vermoedt dat fouten zijn gemaakt bij de medische behandeling van zijn zoon, maar hij heeft die vermoedens onvoldoende aannemelijk gemaakt.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:16985

Zaaknummer: C/09/672314 / KG ZA 24-845

Rechters: S.J. Hoekstra-van Vliet

Advocaten: G.J.M. van Spanje, R.P. de Vries en M. Beekes

Wetsartikelen: 7:458a BW

RECHTSPRAAK

De vordering die de executeur instelt tot het overleggen van afschriften van ten name van de overleden echtgenoot van erflater staande bankrekeningen wordt toegewezen.

Eiseres X is executeur in de nalatenschap van haar op 6 augustus 2024 overleden moeder A. Ten tijde van het overlijden was A in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwd met gedaagde B. Het door A op 9 juli 2024 ingediende verzoekschrift tot echtscheiding is op 21 augustus 2024 afgewezen omdat het huwelijk door het overlijden van A was ontbonden. A heeft in haar testament B onterfd. Thans vordert X in kort geding afgifte door B van diverse goederen en overlegging van bankafschriften van zijn betaal- en spaarrekeningen in Nederland en Suriname, omdat de helft van de saldi van A is. B geeft aan dat een aantal goederen niet in zijn bezit zijn. X heeft volgens de voorzieningenrechter niet onderbouwd dat dit wel het geval is. De voorzieningenrechter vertrouwt erop dat – B conform hetgeen namens hem is aangegeven – de auto over zal dragen aan X zodra hij terug is in Nederland. Voor wat betreft de bankafschriften overweegt de voorzieningenrechter dat executeur X tot taak heeft om de waarde van de nalatenschap (de helft van de huwelijksgoederengemeenschap) te bepalen en daarom de saldi op de overlijdensdatum van de bankrekeningen moet kennen. X kan deze zelf niet achterhalen aangezien de rekeningen op naam staan van B. Er is geen reden waarom zij drie maanden (tot de terugkeer van B in Nederland) zou moeten wachten op die informatie. Inzake het spoedeisend belang van X geeft de voorzieningenrechter B gelijk dat X het kort geding wel erg snel gestart is. Daar staat tegenover dat de verhoudingen tussen B en de erfgenamen bijzonder slecht zijn. Dit, gevoegd bij het vertrek van B naar Suriname en zijn bij de erfgenamen bekende wens om definitief te remigreren, maken begrijpelijk dat de erfgenamen vrezen dat B onvoldoende opening van zaken zal geven. Een en ander betekent dat X voldoende (spoedeisend) belang heeft bij verstrekking van de gevorderde bankafschriften.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 03-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:6018

Zaaknummer: C/13/756000 / KG ZA 24-746

Rechters: I.H.J. Konings

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht verleent geen machtiging aan verzoekers om het perceel in langdurig onverdeelde boedel te kopen, maar conform het aangevulde verzoek wel om het te verkopen.

Erflater X is overleden in 1956 en erflater Y in 2011. X en Y zijn tezamen eigenaar van een perceel met daarop een deels afgebrande opstal. In deze Curaçaose zaak verzoeken A, B en C het gerecht om hen als gebruikers aan te merken als bedoeld in artikel 3:200b lid 3 BWC, hen tot koop ervan te machtigen en te bepalen dat de verkoopopbrengst door de notaris onder de staken zal worden verdeeld. Verzoekers stellen dat zij afstammelingen zijn van de erflaters en dat het perceel moet worden aangemerkt als een langdurig onverdeeld gebleven gemeenschap als bedoeld in artikel 3:200a e.v. BWC. Zij willen het perceel te gelde maken en de opbrengst staaksgewijs onder de deelgenoten verdelen. Het gerecht laat vooralsnog in het midden of sprake is van een langdurig onverdeelde boedel en of verzoeksters gebruikers als bedoeld in artikel 3:200b BWC zijn. Het gerecht acht in dit geval toepassing van artikel 3:174 lid 1 BWC meer op haar plaats dan toepassing van artikel 3:200a e.v. BWC. Verzoekers hebben vervolgens hun verzoek aangevuld met een verzoek tot tegeldemaking van het perceel door verkoop daarvan door verzoekster B voor Naf 700.000 kosten koper aan Q. Een conceptkoopovereenkomst hebben zij bijgevoegd. Mede gelet op hetgeen verzoekers hebben aangevoerd over de toestand van het perceel, met daarop een deels door brand verloren gegaan monumentaal pand, is naar het oordeel van het gerecht sprake van gewichtige redenen als bedoeld in artikel 3:174 lid 1 BWC om de verkoopmachtiging te verlenen. Daarmee geraakt het perceel uit de onverdeeldheid en zal ontwikkeling/herstel kunnen volgen, hetgeen mede in het belang is van omwonenden en in algemeen.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 07-10-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2024:180

Zaaknummer: CUR202304295

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank bepaalt dat voor de verdeling uitgegaan moet worden van de waarde van het appartement zoals vastgesteld door de door partijen benoemde taxateur.

In een geschil over de verdeling van een in Zwitserland gelegen appartement zijn partijen het niet eens over het antwoord op de vraag welk taxatierapport moet worden gevolgd. De rechtbank oordeelt dat dit het taxatierapport van X is, de door de erven gezamenlijk benoemde taxateur. Hiertoe is redengevend dat partijen X gezamenlijk hebben uitgezocht en ermee hebben ingestemd dat deze taxateur de waarde van het appartement ging bepalen. Het feit dat eiser ná de waardebepaling heeft laten weten dat hij niet met deze waardebepaling kon instemmen, maakt dit niet anders. Eiser heeft aangevoerd dat het rapport van X niet deugt omdat een te laag bedrag aan gemiddelde huuropbrengst is gehanteerd. Dit is echter onvoldoende om te concluderen dat X het appartement niet goed heeft getaxeerd. Het klopt dat de beide taxateurs een verschillende huurwaarde hebben gehanteerd, maar eiser heeft niet onderbouwd waarom de huurwaarde zoals vastgesteld door de door hemzelf aangewezen taxateur [Q] juist is dan die van X. Het feit dat de gehanteerde huurwaarde hoger is, is daartoe in ieder geval onvoldoende. Bovendien kan het taxatierapport van taxateur Q niet worden gevolgd omdat dit een eenzijdig opgemaakt rapport is en daardoor minder objectief is dan het rapport van X. Vervolgens bepaalt de rechtbank onder welke condities twee van de gedaagden in de gelegenheid worden gesteld om het appartement over te nemen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 18-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:6019

Zaaknummer: C/13/723425 / HA ZA 22-783

Rechters: L. Voetelink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank heft het meer dan vijf jaar lopend testamentair bewind op en vindt irrelevant dat de erfgenaam dan wellicht zijn erfdeel gaat opeisen.

De in 2014 overleden erflaatster heeft haar drie kinderen tot erfgenamen benoemd en hun verkrijging onder bewind gesteld. Executeur en bewindvoerder is de echtgenoot [X] van erflaatster. Eiser A is een van de kinderen. A is opgegroeid in een pleeggezin en heeft geen contact met X. X woont met de andere twee kinderen in de tot de nalatenschap behorende woning. A vordert de veroordeling van X tot het opmaken van een boedelbeschrijving en het afleggen van rekening en verantwoording alsmede opheffing van het bewind. X verklaart dat hij zijn benoeming als executeur en bewindvoerder heeft aanvaard, maar dat hij geen boedelbeschrijving heeft opgemaakt, niet bij notariële akte het onder bewind gestelde vermogen heeft laten beschrijven en ook geen rekening en verantwoording heeft afgelegd. Op verzoek van A houdt de rechtbank de beslissing ter zake van de boedelbeschrijving en rekening en verantwoording aan. Ook constateert de rechtbank dat voor de opheffing de verzoekschriftprocedure geldt, maar uit proceseconomische redenen en vanwege de samenhang met de andere vorderingen, toch niet verwijst. Sinds het overlijden van erflaatster zijn meer dan vijf jaar verstreken zodat A zelf kan verzoeken het bewind op te heffen. Daarvoor moet aannemelijk zijn dat A de onder bewind staande goederen zelf op verantwoorde wijze zal kunnen besturen. A is inmiddels twintig jaar oud en heeft samen met een (tien jaar oudere) compagnon al enige jaren een goedlopende fietsenwinkel waarbij drie medewerkers in dienst zijn. X betwist niet dat A de goederen zelf niet op verantwoorde wijze kan kunnen besturen. Zijn enige bezwaar tegen opheffing van het bewind is dat de woning waarin hij met de twee andere kinderen woont, zal moeten worden verkocht indien A het hem toekomende erfdeel gaat opeisen. Dat bezwaar is – zo de rechtbank – echter niet relevant voor de vraag of bewind over A's deel van de nalatenschap nog steeds nodig is. Het bewind wordt opgeheven.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:10429

Zaaknummer: C/15/351664 / HA ZA 24-226

Rechters: A.J. Wolfs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt de omvang van de legitieme portie vast en beslist dat bankafschriften uit de periode (ver) voor het overlijden niet verstrekt hoeven te worden.

De in 2022 overleden erflater X heeft dochter A voor een tweede deel tot erfgenaam en executeur benoemd. Dochter B is onderfd en haar twee kinderen C en D zijn ieder voor een vierde deel tot erfgenaam benoemd. C heeft de nalatenschap verworpen, D heeft beneficiair aanvaard. Eiseres B heeft een beroep op haar legitieme portie gedaan. B vordert vaststelling van haar legitieme portie en veroordeling van A tot het betalen daarvan alsmede overlegging van bankafschriften over de jaren 2009 tot en met 2016. In deze procedure gaat het (onder andere) over de vraag of bepaalde overschrijvingen, gedaan vanaf de bankrekening van erflater naar de bankrekening van A, zijn aan te merken als giften. De rechtbank volgt B niet in haar betoog dat A niet alleen als executeur maar ook als zichzelf (pro se) is gedagvaard. Van die andere hoedanigheden blijkt namelijk niets uit de kop en de verdere inhoud van de dagvaarding en ook A heeft de dagvaarding niet op die manier begrepen. In de kop van de dagvaarding wordt A namelijk uitdrukkelijk in haar hoedanigheid van executeur aangeduid als degene die gedagvaard is en dat sluit ook aan bij de door B ingestelde vorderingen. Ten aanzien van diverse overboekingen van X naar B volgt de rechtbank het verweer van A dat daarbij sprake was van een overboeking van erflater die zij vervolgens in contanten aan hem heeft overhandigd. De rechtbank is van oordeel dat die verklaring van A logisch en geloofwaardig overkomt, temeer omdat deze handelswijze tussen erflater en A vaker voorkwam. Gebleken is dat B met deze verklaring van de executeur geen genoegen wil nemen. Op de mondelinge behandeling heeft B daarover verklaard dat zij wantrouwig is ten opzichte van de executeur. B heeft echter geen feiten of omstandigheden aangevoerd op grond waarvan de rechtbank geen waarde zou mogen hechten aan de toelichting van de executeur. Het wantrouwen van eiseres B leidt daarom niet tot een ander oordeel. Bedoelde bedragen worden dan ook niet meegenomen bij de berekening van de legitieme. De gevorderde bankafschriften hoeven ook niet te worden overgelegd. De rechtbank berekent de legitieme portie en stelt vast waar B nog recht op heeft. De door B gevorderde vergoeding van de volledige proceskosten wordt eveneens afgewezen nu niet is gebleken van een deugdelijke grondslag daar voor.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 23-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:5508

Zaaknummer: C/08/310615 / HA ZA 24-69

Rechters: E.C. Rozeboom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank benoemt op verzoek van de wettelijk vertegenwoordiger van de enig en minderjarige erfgenaam een professionele vereffenaar.

Namens de minderjarige en enig erfgenaam van erflater verzoekt diens wettelijk vertegenwoordigster de rechtbank om een vereffenaar te benoemen omdat zijzelf niet in staat is om de nalatenschap af te wikkelen. Verzoekster is niet bekend met de financiële huishouding van overledene. Vanwege de verstoorde relatie met de familie van erflater is het voor verzoekster onmogelijk om alle informatie boven tafel te krijgen om de nalatenschap af te wikkelen. Benoeming van een professionele vereffenaar is dan ook noodzakelijk. De rechtbank constateert dat de kantonrechter verzoekster heeft gemachtigd tot het starten van onderhavige procedure en dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 4:203 lid 1 onder a BW waarna het verzoek wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 18-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:10531

Zaaknummer: 356441 HR RK 24-123

Rechters: D.D.M. Hazeu

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vooruitlopend op een nog te publiceren beschikking van het hof die voor een vijftal bij haar lopende zaken van belang kan zij, biedt het gerecht partijen de gelegenheid om zich over de relevantie daarvan uit laten.

Deze tussenbeschikking ziet op een vijftal zaken over een aantal op Bonaire gelegen percelen die al dan niet tot langlopende onverdeelde boedel(s) behoren waarin het gerecht verzoekers/belanghebbenden de gelegenheid heeft gegeven om aanvullende gegevens met betrekking tot de gestelde concessie van hun rechtsvoorgangers in het geding te brengen. Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) is gelegenheid geboden zijn betwisting van het bestaan van voor deze zaken relevante concessies nader handen en voeten te geven, bijvoorbeeld door overlegging van bescheiden ter onderbouwing van de stelling dat het gaat om terreinen die geen andere eigenaar hebben en ingevolge artikel 5:24 BW aan het OLB toebehoren. Uit deze uitspraak blijkt dat het gerecht ambtshalve bekend is met een tussenbeschikking van het hof waarvan volgens het gerecht de beoordeling en beslissing voor de onderhavige zaken van belang kunnen zijn. Het gaat in die zaak van het hof (ook) om terrein ten name van 'eigenaar onbekend', om een beroep van het OLB op artikel 5:24 BW, en om eigendomsverkrijging anders dan door een notariële overdracht. Om mogelijk tegenstrijdige beslissingen zo veel mogelijk te voorkomen, biedt het gerecht verzoekers/belanghebbenden in de vijf zaken alsmede het OLB de gelegenheid om zich bij akte uit te laten over de relevantie van de tussenbeschikking van het hof en de nog te wijzen daaropvolgende beschikking(en) van het hof.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 10-09-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEABES:2024:76

Zaaknummer: BON201900760, BON201900762, BON202000193, BON202000482 en BON202100157

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In de plaats gestelde executeur is toch ontvankelijk in verzoek om in afwijking van testament loon toe te kennen, beslissing hierover wordt aangehouden.

Deze uitspraak is kennelijk abusievelijk tweemaal (ECLI:NL:GHSHE:2024:3096 en ECLI:NL:GHSHE:2024:3097) gepubliceerd. Erflater heeft een paar goede doelen tot erfgenaam benoemd. A is tot executeur benoemd en als A de benoeming niet aanvaardt, B. Nadat A zijn benoeming niet aanvaard heeft, heeft B de benoeming aanvaard en vervolgens bij notariële akte 'Akte in de plaats stelling executeur' stichting X [appellante] als executeur in haar plaats gesteld. In het testament van erflater is opgenomen dat de executeur geen recht heeft op loon en dat de door hem/haar gemaakte onkosten direct uit de nalatenschap aan hem/haar worden voldaan. X heeft de kantonrechter verzocht de beloning van de executeur vast te stellen op basis van het voor X gehanteerde uurtarief. Het hof volgt de kantonrechter niet in diens oordeel dat X niet-ontvankelijk is omdat zij, ook niet door middel van een akte van indeplaatsstelling, geen executeur van de nalatenschap is. Volgens het hof staat in het testament de bevoegdheid tot indeplaatsstelling. Het hof heeft in eerste instantie de erfgenamen niet in de procedure betrokken, maar acht dit toch noodzakelijk nu het in deze zaak gaat om aanpassing van het testament van erflater. In het testament is immers opgenomen dat de executeur geen recht heeft op loon, terwijl X nu wel om een beloning verzoekt. Het hof draagt X op de belanghebbenden op te roepen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 03-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3096

Zaaknummer: 200.342.059_01

Rechters: R.R.M. de Moor, J.B. Smits en T. van der Valk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door verhuurder na het overlijden gevorderde ontruiming van woning wordt toegewezen.

Gedaagde X woont in de door zijn moeder van Y gehuurde woning. Moeder is in 2023 overleden. Y vordert ontruiming en de veroordeling van X tot voldoen van een gebruikersvergoeding. De voorzieningenrechter acht het spoedeisend belang uit de aard van de zaak aanwezig en wijst het gevorderde toe. Vast staat dat X geen medehuurder is en ook dat hij niet binnen zes maanden na het overlijden van zijn moeder een vordering als bedoeld in artikel 7:268 lid 2 BW bij de kantonrechter heeft ingediend en dus zonder recht of titel in de woning verblijft. Bovendien is de kans dat deze huurvoortzettingsvordering zou zijn toegewezen te verwaarlozen. Het gaat namelijk om een vijfkamerwoning waar X, als alleenstaande, niet voor in aanmerking komt. Ook betaalt hij sinds april 2024 de gebruikersvergoeding (gelijk aan de huur) niet zodat aangenomen kan worden dat hij niet in staat is om de maandelijkse huur te voldoen. Het enkele feit dat X is opgegroeid in de woning, hij daar warme herinneringen aan koestert en de woning vol staat met dierbare bezittingen, heeft niet tot gevolg dat zijn belang zwaarder weegt dan dat van Y. Een gedwongen ontruiming is in het algemeen problematisch voor de betrokkene die niet weg wil, maar X heeft niet onderbouwd dat hij hierdoor harder getroffen wordt dan anderen in een vergelijkbare situatie. Ook is Y bijzonder coulant geweest door X ruim een jaar de tijd te geven andere huisvesting te zoeken.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 28-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:6028

Zaaknummer: 11293066 UV EXPL 24-192 YM/698

Rechters: Y.M. Vanwersch

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank weigert om twee erven bevoegd te maken om de verdeling met uitzondering van de derde erfgenaam vast te stellen.

Eisers [A en B] en gedaagde [C] zijn erfgenamen in de nalatenschap van hun in 2020 overleden vader X. X heeft A tot benoemd tot executeur, A heeft die benoeming aanvaard. A, B en C hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. De nalatenschap bestaat uit een perceel met woonhuis, B woont naast de woning met zijn vrouw en kinderen. Bij beschikking van 23 oktober 2023 heeft de kantonrechter A als executeur ontslagen en is er een notaris tot executeur benoemd. Naar aanleiding van een gesprek met de benoemde notaris heeft A tegen die beschikking hoger beroep ingesteld. Op dat beroep is nog geen uitspraak gedaan. De rechtbank overweegt dat alle partijen willen dat de woning wordt verdeeld. Zij zijn het echter niet met elkaar eens over de wijze waarop dat moet gebeuren. A en B willen verkoop aan een derde, C wil de woning zo mogelijk zelf overnemen. De rechtbank overweegt dat als deelgenoten in een gemeenschap geen overeenstemming over de verdeling daarvan kunnen bereiken, de rechtbank de wijze van verdeling kan gelasten of zelf de verdeling kan vaststellen. Daarbij moet naar billijkheid rekening worden gehouden met de belangen van partijen en het algemeen belang. Tijdens de mondelinge behandeling hebben zij desgevraagd verklaard dat de rechtbank de vordering niet mag lezen als een algemene vordering om een verdeling vast te stellen. A en B hebben uitdrukkelijk verklaard dat hun vordering ziet op het uitsluiten van C in de wijze van verdeling. Dit vergt een andere toets dan de hiervoor bedoelde belangenafweging. De rechtbank moet in zo'n geval beoordelen of er voldoende grond is om de verdeling van de woning geheel aan A en B over te laten, met uitsluiting van C. De rechtbank kan daartoe overgaan als C haar medewerking aan de verdeling weigert of onthoudt. C wil graag de woning kopen en daarvoor heeft zij een bepaald bedrag in gedachten. A en B hebben dit niet betwist, maar zijn het niet eens met de wijze van verdeling die de notaris heeft voorgesteld, namelijk dat C de mogelijkheid krijgt om een hoger bod te kunnen doen op de eerder gedane biedingen op de woning. A en B stellen dat deze biedingswijze de prijs van de woning zal drukken. De rechtbank wijst de vorderingen van A en B af. Gezien de impasse waarin partijen nu verkeren en de onduidelijkheid over de waarde van de woning, wil de rechtbank partijen meegeven dat het zinvol is om de woning te laten taxeren. Bij deze taxatie kan ook rekening worden gehouden met de door B geopperde optie om het perceel achter de woning te splitsen in zes

stroken.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 09-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:6068

Zaaknummer: C/13/746899 / HA ZA 24-182

Rechters: C.M.E. de Koning

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof oordeelt dat de vordering tot schadevergoeding aan de nalatenschap niet is verjaard en dat een van de erven rekening en verantwoording moet afleggen over het gevoerde beheer gedurende het verblijf van erflaatster in een gesloten afdeling.

Erflaatster X is in 2011 overleden met achterlating van haar zes kinderen: A, B en C [appellanten], en D en E [geïntimeerden] en F als erfgenamen. De verstandelijk gehandicapte en onder curatele gestelde F is in 2020 overleden. Bij X is in 2007 dementie vastgesteld waarna zij eind 2008 is opgenomen in een gesloten psychogeriatrische afdeling/verpleeghuis. X heeft D tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder benoemd. D heeft na het overlijden geconstateerd dat E een bedrag van omstreeks € 98.000 heeft ontvangen uit het vermogen van erflaatster. E heeft erkend dit bedrag schuldig te zijn aan de nalatenschap en dit bedrag is intussen grotendeels terugbetaald. Notaris Y heeft in maart 2013 een ontwerpakte van boedelbeschrijving en vaststelling erfdelen en verdeling van de nalatenschap van erflaatster opgesteld. D is in 2016 op verzoek van A, B en C ontslagen als executeur en afwikkelingsbewindvoerder omdat het – gelet op de onttrekking van € 98.000, het aantal door A, B en C gestelde dubieuze transacties en het feit dat het vermogen van erflaatster aanzienlijk was afgenomen – op de weg van D had gelegen om uit eigen beweging een diepgaand onderzoek te doen naar de transacties die voorafgaand aan het overlijden van erflaatster X hebben plaatsgevonden en over de gevonden gegevens en het onderzoek informatie te geven. Er waren voldoende aanwijzingen dat er uit deze administratie mogelijk nog vorderingen konden blijken die van invloed waren op de omvang van de nalatenschap. De beheerstaak van D noopte derhalve tot een dergelijk onderzoek. Het onderhavige geschil betreft de verdeling van de nalatenschap. A, B en C zijn in appèl gegaan tegen de door de rechtbank op vordering van D en E vastgestelde verdeling. A, B en C voeren aan dat het vermogen van X in de periode vanaf 2001 tot aan haar overlijden behoorlijk is afgenomen en zij vermoeden dat E en misschien ook D daar verantwoordelijk voor is of zijn. Zij menen dat E in die periode het financiële beheer over het vermogen van erflaatster voerde en gelden aan de nalatenschap heeft onttrokken, mogelijk in samenspraak met D. Zij vorderen daarom namens de nalatenschap terugbetaling van de gelden door D en E, of in ieder geval dat zij rekening en verantwoording afleggen over het gevoerde beheer over de financiële zaken van erflaatster.

Daarnaast stellen zij o.m. dat D een veel te hoog executeursloon in rekening heeft gebracht. In dit 17 pagina's omvattende tussenoordeel komt het hof onder meer tot het oordeel dat E rekening en verantwoording moet afleggen over de periode vanaf het moment dat erflaatster op een gesloten afdeling van het verzorgingstehuis is opgenomen tot aan haar overlijden. Pas daarna zal kunnen worden beoordeeld of er al dan niet sprake is van onrechtmatig onttrokken gelden. Het hof neemt aan dat X tot haar opname zelf het beheer over haar vermogen voerde, waarbij E haar behulpzaam was. Onder deze omstandigheden bestaat er voor E geen verplichting tot het doen van rekening en verantwoording. Dat in die periode sprake is geweest van onrechtmatige onttrekkingen aan het vermogen door D en/of E is onvoldoende geconcretiseerd en toegelicht. Dat alles ligt naar het oordeel van het hof echter anders voor de periode na de gesloten opname. Nu E de enige is geweest die bemoeienis heeft gehad met de financiële bankzaken van erflaatster, heeft hij naar het oordeel van het hof iets uit leggen. Het hof betreft bij dat oordeel dat hij niet (meteen) open is geweest over de overboeking van € 98.000 naar zijn bankrekening. Het voorgaande geldt niet voor D. De enige gebleken financiële bemoeienis die hij heeft gehad, is zijn betrokkenheid bij de IB-aangiftes van erflaatster. Dat is onvoldoende. De vorderingen jegens hem kunnen niet worden gegrond op de stelling dat E de financiële zaken van erflaatster 'mogelijk' in samenspraak met D regelde. Dat hij zich in de periode na de opname gelden heeft toegeëigend is ook niet gesteld. Over de wijze waarop E rekening en verantwoording dient af te leggen overweegt het hof dat er sprake is van een nauwe familierelatie, waarin E geldzaken regelde voor X. Het ligt voor de hand dat in een dergelijke relatie geen kwitanties worden verstrekt, geen bonnetjes worden afgetekend en niet steeds tot op de cent nauwkeurig wordt afgerekend. In zo'n geval kunnen aan de door E af te leggen rekening en verantwoording dan ook geen al te hoge eisen worden gesteld. Meldenswaardig in de lange uitspraak is verder onder meer het oordeel van het hof over het in eerste aanleg aangevoerde verweer van D en E dat de vordering van de nalatenschap op hen is verjaard. De rechtbank heeft op dat verweer niet beslist omdat de vorderingen om andere redenen zijn afgewezen. Het hof verwijst naar artikel 3:310 lid 1 BW en dat volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad de eis dat de benadeelde bekend is geworden met zowel de schade als de daarvoor aansprakelijke persoon zo moet worden opgevat, dat het hier gaat om een daadwerkelijke bekendheid. Het enkele vermoeden van het bestaan van schade dan wel het enkele vermoeden welke persoon voor de schade aansprakelijk is, volstaat daarvoor niet. A, B en C hebben gesteld dat de termijn pas een aanvang heeft genomen vanaf het moment dat zij beschikten over de bankafschriften van X (in december 2013). X zelf was niet bekend met de wijze van beheer van haar financiën en kon dit ook niet overzien, zo stellen zij. D en E hebben geen kenbaar verweer gevoerd tegen het gestelde moment van aanvang van de verjaringstermijn (en ook niet tegen het standpunt dat de termijn tijdig is gestuit door schriftelijke aanmaningen). Het hof neemt derhalve tot uitgangspunt dat pas vanaf de

kennisname door de erfgenamen van de bankafschriften daadwerkelijke bekendheid is ontstaan met de schade en de daarvoor aansprakelijke persoon. Nu A de vordering namens de nalatenschap bij conclusie van eis in reconventie op 21 maart 2018 heeft ingediend, is van verjaring geen sprake. Over het executeursloon stelt het hof dat in het oordeel van de kantonrechter dat D wordt ontslagen (en de gronden daartoe) besloten ligt dat hij zijn taken als executeur/afwikkelingsbewindvoerder niet correct heeft uitgevoerd. In die omstandigheden is het niet redelijk om de in verband met die procedure gemaakte kosten als executeursloon in rekening te brengen bij de nalatenschap.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 01-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3054

Zaaknummer: 200.315.106_01

Rechters: M. van Ham, J.J.M. van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een geschil over de omvang van de erfdelen resp. legitieme portie in de nalatenschappen van de ouders oordeelt de rechtbank dat er geen sprake is van een obscuur libel, geen strijd is met artikel 21 Rv, geen misbruik wordt gemaakt van procesbevoegdheid en niet rauwelijs is gedagvaard.

Na het overlijden van vader in 2006 hebben eiseres A en gedaagde B krachtens een ouderlijke boedelverdeling een vordering op hun moeder. In de naar aanleiding van dit overlijden opgemaakte boedelbeschrijving was vermogen bestaande uit het tegoed op een Zwitserse bankrekening niet vermeld. Nadat dit tegoed in het kader van de inkeerregeling is gemeld is een aanvullende aangifte erfbelasting gedaan. In 2013 is moeder overleden. Zij had B tot enig erfgenaam en executeur benoemd. In 2015 heeft B op verzoek van A ten overstaan van de kantonrechter de door hem opgemaakte boedelbeschrijving onder ede bevestigd. Na tussenkomst van advocaten en daartoe strekkende veroordeling heeft B diverse stukken ter inzage aan A verstrekt. In 2021 heeft de kantonrechter de vordering van A afgewezen dat haar zou worden toegestaan om bij alle derden alle gegevens en stukken op te vragen betreffende vader en moeder. In loop der jaren heeft B diverse bedragen aan A voldaan. In onderhavige procedure stelt A wederom diverse vorderingen in tot het verstrekken van informatie. De rechtbank stelt vast dat A in de nalatenschap van vader erfgenaam is en in die van moeder legitimaris. Vervolgens meent de rechtbank dat zoals B stelt (het petitum van) de dagvaarding inderdaad niet uitblinkt in helderheid, maar dat deels aan de hand van de toelichting tijdens de mondelinge behandeling, wel voldoende duidelijk wat A nastreeft. Daarmee moet voor B ook voldoende duidelijk zijn waarop hij heeft moeten reageren. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om te besluiten dat sprake is van een obscuur libel. B meent verder dat A in strijd heeft gehandeld met het bepaalde in artikel 21 Rv. B meent dat A niet in voldoende mate is ingegaan op de eerdere procedures, dat zij heeft verzwegen dat alle informatie reeds is verstrekt en dat zij de bekende verweren niet heeft vermeld. De rechtbank stelt voorop dat partijen op grond van artikel 21 Rv verplicht zijn de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Als die verplichting niet wordt nageleefd, kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht. Het doel van dit artikel is om de bewuste leugen uit te bannen. A hoeft geen feiten te stellen die in haar visie niet relevant zijn

voor de beoordeling van zijn vordering. Bezien in dit licht en gegeven het feit dat A de eerder gevoerde procedures heeft benoemd, kan in zoverre geen schending van de waarheidsplicht worden aangenomen. Ook de stelling dat alle gevraagde informatie al is verstrekt kan niet leiden tot die aanname. A heeft kennelijk een andere mening en – los van de vraag of dat klopt – betekent dit dat zij niet in strijd handelt met artikel 21 Rv door die andere mening te ventileren. Het niet vermelden van bekende verweren zou in strijd komen met artikel 111 lid 3 Rv en betreft (daarmee) geen situatie waarop artikel 21 Rv ziet. De wet verbindt aan een eventuele schending van artikel 111 lid 3 Rv ook geen standaardsanctie en laat dat aan de rechter over. Het in het geheel niet meer inhoudelijk behandelen van de zaak acht de rechtbank in dezen niet passend. De rechtbank stelt ook dat er geen sprake is van misbruik van procesbevoegdheid of dat B rauwelijks zou zijn gedagvaard. Na deze procesrechtelijke oordelen gaat de rechtbank over tot de inhoud van de zaak; de vorderingen worden nagenoeg alle afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 04-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:7692

Zaaknummer: C/03/322240 / HA ZA 23-414

Rechters: B.R.M. de Bruijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt vast dat de executeur de inbrengvordering tegen haarzelf niet heeft geëind maar dat desalniettemin de executele is geëindigd waarna de omvang van de erfdelen en de verdeling van de nalatenschap wordt bepaald.

Eiseres A en gedaagde B zijn zussen. Na het overlijden van moeder in 2018 is vader in 2021 overleden. Vader heeft A voor een derde en B voor twee derde deel tot zijn erfgenamen benoemd. Aan B is tevens een legaat tegen inbreng van de woning toegekend en zij is tot executeur benoemd. Bij beschikking heeft de kantonrechter de termijn van het executeurschap verlengd tot 15 augustus 2024. De rechtbank stelt vast dat B als executeur de schulden van de nalatenschap heeft voldaan. Zij heeft tevens het gemaakte legaat, de woning van erflater, afgegeven aan de legataris, zijnde haarzelf. Dat legaat heeft zij als legataris weliswaar feitelijk aanvaard, maar de rechtbank gaat er, bij gebrek aan stellingen van partijen daarover, van uit dat de woning niet goederenrechtelijk aan haar is geleverd en ook staat vast dat er geen (corresponderend) bedrag in de nalatenschap is ingebracht. Voor zover de woning wel notarieel is geleverd, heeft B als executeur nagelaten de inbrengverplichting te vorderen van zichzelf als legataris. Wel is duidelijk dat partijen overeenstemming hebben bereikt over de waarde van de woning. Hieruit, en omdat de verlengde termijn is verstreken, stelt de rechtbank vast dat de executele is geëindigd en dat B verantwoording moet afleggen. Over de openstaande inbrengverplichting merkt de rechtbank op dat B de inbrengverplichting had moeten innen, maar dat zij dat heeft nagelaten. Dit betekent, zo de rechtbank, dat nu de executele fase is beëindigd, er niets aan in de weg staat dat de erfgenamen de legataris in rechte betrekken om nakoming van de inbrengverplichting te vorderen. Daarop zijn de gewone rechtsregels voor wederkerige overeenkomst van toepassing, hetgeen betekent dat, voor zover B als erfgenaam dat weigert, A dat als erfgenaam zelfstandig kan doen. A kan daarbij tevens conservatoir beslag op de woning doen leggen. Nu het aandeel van B in de nalatenschap haar schuld als legataris overschrijdt, wijst de rechtbank voorts op de bepaling van artikel 4:228 lid 2 BW waarbij op verlangen van een erfgenaam de schuld uit een legaat kan worden toegerekend aan het erfdeel van de mede-erfgenaam. Vervolgens gaat de rechtbank over tot vaststellen van de erfdelen en verdeling van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 25-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:7777

Zaaknummer: C/03/305557 / HA ZA 22-245

Rechters: I.R.A. Timmermans-Vermeer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof acht het niet verwijtbaar dat de notaris erflater uitsluitend in tegenwoordigheid van diens tweede echtgenote heeft gesproken en vindt verder dat notaris geen reden had om aan erflaters wilsbekwaamheid te twijfelen.

De door haar vader/erflater onderfde dochter uit erflaters eerste huwelijk verwijt de notaris dat deze op geen enkel moment met vader onder vier ogen heeft gesproken. Niet tijdens het passeren van het testament en niet tijdens de drie daaraan voorafgaande besprekingen. De notaris heeft hierdoor onvoldoende gewaarborgd dat erflater op een vrije en onafhankelijke wijze zijn wil heeft kunnen vormen en dus bij de totstandkoming van dit testament onzorgvuldig gehandeld. De notaris geeft aan dat voorafgaand aan de eerste bespreking duidelijk werd dat er sprake was van een samengesteld gezin. In verband daarmee heeft de notaris dit dossier met extra aandacht behandeld. Zo heeft de notaris de leiding van het dossier van de kandidaat-notaris overgenomen en hebben zij (deels) samen de belangrijkste besprekingen met erflater en zijn echtgenote gevoerd. In een periode van vijf weken heeft de notaris erflater en zijn echtgenote in totaal vijf keer gesproken: vier besprekingen op kantoor en één telefonische bespreking van circa een uur. Tussen de besprekingen door is bewust enige tijd gepland; dit is een weloverwogen keuze van de notaris geweest omdat dit een goed controlemechanisme is. De familieverhoudingen, de wensen van de echtelieden en de financiële gevolgen van de gemaakte keuzes zijn tijdens deze besprekingen uitvoerig met erflater besproken. Er is de notaris op geen enkel moment gebleken van enige druk of beïnvloeding door de echtgenote op erflater. Het hof overweegt dat het volgens vaste rechtspraak de verantwoordelijkheid van de (kandidaat-)notaris is om te waken voor de vrije en onafhankelijke wilsvorming van een testateur. De (kandidaat-)notaris dient dan ook al het nodige te doen om zich ervan te vergewissen dat de testateur bij het vormen en uiten van zijn wil niet op ongewenste wijze is beïnvloed door (de aanwezigheid van) een derde. Dat is niet anders in de situatie dat de derde de partner van de testateur is. Het is aan de notaris overgelaten om te bepalen op welke wijze hij uitvoering geeft aan deze verplichting. Het hof is van oordeel dat een notaris in beginsel aan deze verplichting voldoet indien hij op enig moment bij de voorbereiding of het passeren van het testament met de testateur afzonderlijk de relevante aspecten van het testament bespreekt. Van de notaris die daarvoor niet kiest, mag

worden verwacht dat hij zijn keuze en de daarbij gemaakte afwegingen achteraf (als daarover vragen rijzen) kan verantwoorden aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval. Het hof heeft geen reden te twijfelen aan de juistheid van hetgeen de notaris ter zitting in eerste aanleg en hoger beroep heeft verklaard en in haar stukken heeft gesteld over de besprekingen die zij heeft gevoerd met erflater. Met de kamer is het hof van oordeel dat de notaris aldus genoegzaam aannemelijk heeft gemaakt dat zij ten tijde van het opstellen en passeren van het testament ervan uit mocht gaan dat erflater zijn wil vrij en onafhankelijk had gevormd, ook als ervan uitgegaan moet worden dat de notaris erflater steeds in aanwezigheid van zijn echtgenote heeft gesproken. De beslissing om niet op enig moment afzonderlijk met erflater het testament te bespreken, heeft de notaris naar het oordeel van het hof afdoende verantwoord aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval. Het hof is verder van oordeel dat de notaris in voldoende mate aannemelijk heeft gemaakt dat zij voldoende alert is geweest op de wilsbekwaamheid van erflater en dat zij geen aanleiding had om aan zijn wilsbekwaamheid te twijfelen. Primair mag – zo het hof – worden uitgegaan van de eigen waarneming van de notaris. De notaris heeft op vijf verschillende momenten met erflater gesproken en tijdens deze gesprekken was hij volgens de notaris helder van geest, consistent in zijn wensen en kon hij de gevolgen van zijn keuzes overzien. Er zijn geen feiten of omstandigheden aannemelijk geworden die aanleiding geven om vraagtekens te plaatsen bij de juistheid van het relaas van de notaris omtrent deze gang van zaken en haar waarnemingen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 01-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:2704

Zaaknummer: 200.338.968/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, J.W.M. Tromp en J.T.A. van der Stok

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof volgt het oordeel van de rechtbank dat door de zoon verrichte aflossingen op een lening die kort daarna werden gevolgd door opname van dezelfde bedragen, giften waren van die afgeloste en weer opgenomen bedragen door de overledene aan de zoon.

In eerste aanleg (ERF 2023-0096) constateert de rechtbank dat de door A verrichte aflossingen op een vordering van moeder op hem, telkens direct zijn gevolgd door een opname van hetzelfde bedrag in contanten van de rekening van moeder. Dit en de overige feiten en omstandigheden maakten het volgens de rechtbank zeer aannemelijk dat de door A verrichte aflossingen door middel van de pin- en bankopnamen feitelijk weer teniet zijn gedaan. En dat het afgeloste/gestorte bedrag telkens als gift uit het vermogen van moeder weer in zijn vermogen is teruggevloeid. Dit alles leidde tot de slotsom dat de rechtbank het ervoor hield dat A een bedrag gelijk aan het totaal van de uit de bankafschriften blijken aflossingen bij wijze van gift uit het vermogen van moeder heeft ontvangen. Het hof volgt de rechtbank in dit oordeel omdat A – kort en goed – ook in hoger beroep geen enkele poging heeft gedaan om aan te geven waaraan volgens hem de contante opnamen zouden kunnen zijn besteed, terwijl hij als enige van de kinderen bij moeder over de vloer kwam. Ook meent het hof dat de rechtbank terecht is afgeweken van het uitgangspunt dat de proceskosten tussen A en diens broers en zussen mogen worden gecompenseerd.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 29-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3000

Zaaknummer: 200.323.982/01

Rechters: M.C. Schenkeveld, F. Kleefmann en M.J. Alt-van Endt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof concludeert ex artikel 3:301 lid 2 BW tot niet-ontvankelijkheid omdat het verzet niet tijdig is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister.

Voor de feiten in deze zaak zie ERF 2024-0164 waarin geïntimeerden zijn veroordeeld een aandeel in een woning te leveren en waarbij tevens is bepaald dat dat arrest in de plaats zal treden van de medewerking aan de notariële akte van levering als in weerwil van een uitnodiging van de notaris nagelaten wordt mee te werken. Thans oordeelt het hof tot niet-ontvankelijkheid van het tegen het arrest ingestelde verzet omdat dit rechtsmiddel niet binnen acht dagen na het instellen is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister van de griffie, artikel 3:301 lid 2 BW.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6646

Zaaknummer: 200.333.508

Rechters: J.H. Lieber, J.B. de Groot en H. Phaff

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank verklaart zich onbevoegd omdat partijen in het buitenland wonen en er geen sprake is van een nalatenschapskwestie.

In een zaak met een internationaal karakter constateert de rechtbank dat de zaak geen betrekking heeft op de nalatenschap zelf en ook niet op de erflater nu de kwestie ziet op een vordering die de nalatenschap heeft op de gedaagde, namelijk uit hoofde van de lening die erflater aan gedaagde heeft verstrekt. Dit betekent dat in deze procedure Verordening Brussel I-bis van toepassing is waarin als hoofdregel is bepaald dat zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat opgeroepen worden voor de gerechten van die lidstaat. Omdat partijen allebei in land X wonen, verklaart de rechtbank zich onbevoegd.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 30-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2024:5112

Zaaknummer: C/01/407399 / HA ZA 24-518

Rechters: C. Schollen-den Besten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bevestigt het oordeel in eerste aanleg dat de erfgenaam de woning moet ontruimen en gehouden is de huurachterstand en gebruiksvergoeding te voldoen.

De moeder van appellant X huurde tot haar overlijden een woning van Y. In kort geding heeft de voorzieningenrechter de vordering van Y tot ontruiming van de woning door X en de andere erven en de voldoening van de huurachterstand/gebruiksvergoeding toegewezen. In appèl bevestigt het hof dit oordeel. Het hof gaat voorbij aan de grieven van X waarin hij stelt dat hij niet de gebruiker van de woning is. Het betreft daarbij dat X zelf om huurvoortzetting heeft verzocht en staat ingeschreven op het adres. Het hof verbindt hieraan de conclusie dat X aansprakelijk is voor de huurachterstand en de gebruiksvergoeding. Voor zover X een beroep heeft willen doen op rechtsverwerking door te stellen dat Y lange tijd heeft stilgezeten na het overlijden van zijn moeder kan hem dit niet baten. X heeft zelf immers pas na circa anderhalf jaar aan Y laten weten dat zijn moeder was overleden en op geen enkele wijze is gebleken dat Y hiervan anderszins op de hoogte had kunnen zijn, nog daargelaten dat een enkel stilzitten van Y onvoldoende grond oplevert voor een geslaagd beroep op rechtsverwerking.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 15-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:2887

Zaaknummer: 200.340.908/01

Rechters: M.E. Hinskens-van Neck, J.C.W. Rang en M.J.R. Brons

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een drietal zaken benoemt de rechtbank op verschillende gronden een (opvolgend) vereffenaar.

Voor de volledigheid een drietal uitspraken van de rechtbank Rotterdam in vereffeningszaken.

In ECLI:NL:RBROT:2024:10774 wordt de door rechtbank benoemde vereffenaar op diens eigen verzoek ontslag verleend omdat hij voornemens is zijn praktijk volledig neer te leggen en de advocatuur te verlaten. De belanghebbende is de enige erfgenaam van de overledene en heeft de rechtbank bericht geen verweer te willen voeren. De rechtbank wijst het verzoek toe en benoemt een opvolgend vereffenaar.

In ECLI:NL:RBROT:2024:10777 benoemt de rechtbank in een nalatenschap die onder voorrecht van boedelbeschrijving is aanvaard op verzoek van de erfgenaam een vereffenaar. Reden voor het verzoek is dat verzoeker vanwege de gecompliceerde nalatenschap niet bekwaam is om dit zelf te doen. De overledene was namelijk enig aandeelhouder van vier besloten vennootschappen, waarvan thans sprake is van ontstentenis van de bestuurder, en de overledene was daarnaast ook een minderheidsaandeelhouder in een andere besloten vennootschap. Het is volgens verzoeker onduidelijk wat de staat is van de vennootschappen en wat zich op enig moment allemaal heeft afgespeeld. Wel is er volgens verzoeker sprake van vele schuldeisers en een onoverzichtelijke administratie. Gelet hierop wijst de rechtbank het verzoek toe.

In ECLI:NL:RBROT:2024:10779 benoemt de rechtbank een vereffenaar op verzoek van schuldeisers. De rechtbank gaat in op de regeling van artikel 4:204 lid 1 onder a BW en 4:206 BW en constateert dat onbekend is wie de erven zijn van de overledene en dat er geen boedelnotaris of executeur is. Verzoekers stellen met de eenmanszaak van de overledene overeenkomsten (van samenwerking) te hebben gesloten, waarin overledene zich tegenover verzoekers heeft verbonden om voor rekening van verzoekers accounts te openen bij X en handmatige *trades* te verrichten met de door verzoekers ingelegde bedragen. Volgens verzoekers hebben zij inmiddels een bedrag van circa € 1,5 miljoen ter beschikking gesteld aan de overledene om te beleggen. Volgens de rechtbank hebben verzoekers voldoende toegelicht dat zij een belang hebben bij de benoeming nu de tegoeden op dit moment niet beheerd

worden en verzoekers hier zelf niet bij kunnen. Ook bestaat de mogelijkheid dat de overledene gelden van verzoekers heeft omgeleid of gebruikt voor de aanschaf van andere activabestanddelen, en is voorts niet ondenkbaar dat er naast verzoekers nog andere schuldeisers zijn. Het verzoek om het loon conform Recofa-richtlijnen vast te stellen, wijst de rechtbank af omdat, nog daargelaten dat de kantonrechter gaat over de vaststelling van het loon van een vereffenaar, op grond van de 'Handleiding erfrechtprocedures kantonrechter' geldt dat de kantonrechter voor de vaststelling van het loon in beginsel zal aansluiten bij de Recofa-richtlijnen. Een nadere beslissing over het concrete loon kan niet vooraf worden genomen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 13-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:10774

Zaaknummer: C/10/681922 / HA RK 24-615

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter wijst het verzoek van één erfgenaam af om haar alleen de vereffenningsbevoegdheden te laten uitoefenen.

In deze door de erfgenamen beneficiair aanvaarde nalatenschap verzoekt een van hen om op grond van artikel 4:198 BW te bepalen dat de erfgenamen hun bevoegdheden als vereffenaars van de nalatenschap niet gezamenlijk uitoefenen, maar dat zij deze bevoegdheden alleen mag uitoefenen. De kantonrechter wijst het verzoek af en overweegt dat uit de wetsgeschiedenis en de jurisprudentie niet blijkt in welke gevallen bepaald kan worden dat wordt afgeweken van de gezamenlijke vereffening. Volgens de kantonrechter geeft de wijze van formulering van artikel 4:198 BW echter aanleiding om aan te nemen dat er sprake is van een beperkte bevoegdheid om af te wijken van het uitgangspunt. Als al wordt afgeweken zal het, gezien de systematiek van de wet, moeten gaan om voorzieningen te kunnen treffen ten behoeve van de nalatenschap als geheel, waarbij een of meer vereffenaars niet in staat of niet beschikbaar is/zijn om de bevoegdheden gezamenlijk met de andere vereffenaars uit te oefenen. Daarvan is in casu geen sprake, wel is er onenigheid tussen de erfgenamen over de afwikkeling van de nalatenschap. Genoemd artikel 4:198 BW is er, naar het oordeel van de kantonrechter, niet voor bedoeld om uiteenlopende geschillen over de vereffening tussen de erfgenamen voor te leggen aan de kantonrechter. Daar heeft de wetgever andere voorzieningen in de wet voor opgenomen. Indien het de erfgenamen als vereffenaars niet lukt om de nalatenschap gezamenlijk te vereffenen, kan worden verzocht om de benoeming van een (professionele) vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 26-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:10787

Zaaknummer: 11094512 \ VZ VERZ 24-88

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat in een verdelingsgeschil een belangenafweging niet tot een zwaarwegend belang van een partij leidt, laat de rechtbank bij het vaststellen van de verdeling het meerderheidsbelang doorslaggevend zijn.

Zus A en broers B en C waren tezamen met moeder de erfgenamen van vader. Tot de nalatenschap behoort een chalet in Zwitserland. Na het overlijden van vader is in 1999 een verdelingsakte opgemaakt waarin aan de kinderen gezamenlijk de eigendom is overgedragen van het chalet. In de onderhavige zaak wordt de verdeling daarvan gevorderd. Allereerst oordeelt de rechtbank dat zij bevoegd is kennis te nemen van het geschil. A, B en C wonen in Nederland en het chalet ligt in Zwitserland, geen EU lidstaat. In Verordening (EU) nr. 1215/2012 (Brussel Ibis-Verordening, die van toepassing is op burgerlijke en handelszaken) zijn voorschriften neergelegd om te bepalen welke EU-lidstaat bevoegd is om te oordelen in een internationale burgerlijke of handelszaak. Een geschil over een eenvoudige gemeenschap is een burgerlijke en handelszaak omdat het geschil zijn oorsprong vindt in het algemeen vermogensrecht. De rechtbank gaat er in dit kader van uit dat de vordering betrekking heeft op een persoonlijk recht. Geschillen over persoonlijke rechten vallen alleen onder de werking van de Brussel Ibis-Vo als de gedaagde woonplaats heeft op het grondgebied van een EU-lidstaat. De Nederlandse rechter is ten aanzien van persoonlijke rechten bevoegd als de gedaagde woonplaats heeft binnen Nederland, ongeacht de ligging van de woning waar het geschil betrekking op heeft. Dat laatste is in deze procedure het geval. In artikel 10:3 BW is bepaald dat op de wijze van procederen ten overstaan van de Nederlandse rechter het Nederlands recht van toepassing is. De rechtbank zal het onderhavige verdelingsgeschil daarom beoordelen op basis van het Nederlandse recht. Wanneer de rechtbank de belangen van beide partijen tegen elkaar afweegt, leidt dat niet tot het oordeel dat er één partij is waaraan een zwaarwegender belang voor toedeling toekomt. Er zou een doorslaggevend belang kunnen zijn als een van partijen niet in staat zou zijn om de andere partij uit te kopen met betrekking tot het chalet, maar die situatie doet zich niet voor. Beide partijen hebben namelijk verklaard dat zij tot uitkopen in staat zijn en hebben toegezegd dat zij de andere partij zullen uitkopen als het chalet aan een van partijen wordt toebedeeld. Er is ook geen doorslaggevend belang gelegen in de mate waarin partijen zich verbonden voelen met het chalet. Zij hebben alle drie gesteld dat

zij emotionele herinneringen hebben aan familievakanties in het chalet. Ook hebben partijen over en weer gesteld dat zij nog steeds graag in het chalet verblijven. Met name de broers komen er regelmatig. Dat A er de afgelopen jaren in verband met fysieke beperkingen minder is geweest, is in de belangenafweging minder relevant. Zij heeft zich immers aan de zijde van een van de broers gevoegd. De rechtbank weegt niet mee dat C op enig moment heeft gezegd dat hij afstand van het chalet wilde doen. C heeft namelijk toegelicht dat hij dat alleen heeft gezegd in het kader van mediation en schikkingsonderhandelingen. Helaas is het onderling bereiken van een oplossing niet gelukt. Om toch tot een toedeling te komen gaat de rechtbank uit van het meerderheidsbelang. Dat belang is gelegen aan de kant van A en B hetgeen reden is het chalet aan hen toe te delen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 06-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:5795

Zaaknummer: C/o8/311944 / HA ZA 24-104

Rechters: D.N.R. Wegerif

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoge Raad oordeelt dat hof het afwijzen van een stilzwijgende afspraak tot deling overwaarde onvoldoende heeft gemotiveerd.

In dit geschil tussen ex-informele samenwoners is de beperkte erfrechtelijke component dat A van de erfgenamen van zijn overleden partner B vordert dat deze de helft van de verkoopopbrengst van de volledig ten name van B staande woning aan hem voldoen. In cassatie oordeelt de Hoge Raad dat het hof de afwijzing van de stelling van de man omtrent het bestaan van een stilzwijgende afspraak om de overwaarde van de woning te delen, onvoldoende heeft gemotiveerd. De Hoge Raad vernietigt de hofuitspraak en verwijst de zaak naar een ander hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1598

Zaaknummer: 23/00976

Rechters: M.J. Kroeze, C.E. du Perron, A.E.B. ter Heide, S.J. Schaafsma en K. Teuben

Advocaten: N.C. van Steijn en M.E. Bruning

Wetsartikelen: 166 Rv

RECHTSPRAAK

Het hof benoemt een professionele vereffenaar o.m. omdat vaststaat dat sprake is van substantieel negatieve nalatenschappen op verzoek van de schuldeisers.

Nadat de enig erfgenamen A en B de nalatenschappen van hun ouders beneficiair hadden aanvaard, hebben zij een boedelvolmacht gegeven aan X. Die boedelvolmacht ziet mede op de vereffening van de nalatenschappen. In eerste aanleg hebben appellanten in hoedanigheid van schuldeisers van de nalatenschappen verzocht om de benoeming van een professionele vereffenaar omdat A en B als vereffenaars in ernstige mate in de vervulling van hun verplichtingen als vereffenaars tekort zouden zijn geschoten. In eerste aanleg heeft de rechtbank – kort weergegeven – geoordeeld dat onvoldoende vast is komen te staan dat A en B als vereffenaars in ernstige mate tekortschieten in de uitoefening van hun taak als vereffenaars, dat geen sprake is van een tegenstrijdig belang en dat het gebrek aan vertrouwen niet gebaseerd is op feiten en daarmee geen grondslag vormt voor het benoemen van een andere vereffenaar. Het hof volgt de rechtbank niet en benoemt wel een vereffenaar. Het hof is van oordeel dat voldoende is gebleken van een belang van appellanten bij de benoeming van een vereffenaar. Het hof geeft aan dat appellanten stellen dat de nalatenschappen van erflater en erflaatster negatief zijn wat door de vereffenaars A en B niet, althans onvoldoende gemotiveerd is weersproken. Uit overgelegde boedelbeschrijvingen in beide boedels, die door X als door als gevolmachtigde bij de rechtbank ingediend, blijkt – zelfs ervan uitgaande dat uitkeringen uit de levensverzekeringen in de nalatenschap zouden vallen – al een tekort van meer dan € 230.000. Dit terwijl inmiddels duidelijk is dat de opbrengst van de woning meer dan € 150.000 lager is dan in de boedelbeschrijving op basis van de WOZ-waarde nog opgenomen is. Kortom: er is sprake van twee substantieel negatieve boedels. Dit is voldoende reden om op verzoek van een belanghebbende een vereffenaar te benoemen. Doordat beide ouders tegelijkertijd zijn overleden, is de afwikkeling van de negatieve nalatenschappen complex geworden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 17-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3262

Zaaknummer: 200.342.075_01

Rechters: R.R.M. de Moor, F.C. Alink-Steinberg en C.M. Molhuysen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst een groot aantal van de verzoeken van de onderfde legitimaris tot het verstrekken van inlichtingen toe.

Ten tijde van zijn overlijden was erflater A op huwelijkse voorwaarden gehuwd met de door hem tot executeur benoemde B. Uit een eerder en door echtscheiding ontbonden huwelijk van A zijn drie kinderen geboren, de zussen P, Q en eiser R. In zijn testament heeft A zijn zoon R onderfde en zijn echtgenote, haar twee kinderen V en W tezamen met P en Q tot erfgenamen benoemd, de wettelijke verdeling van toepassing verklaard en bepaald dat de vorderingen van de (stief)kinderen en eventuele legitimaire vordering van R pas opeisbaar zijn na het overlijden van B. Eiser R vordert van executeur B inzage in en afgifte van een groot aantal bescheiden, in welk kader hij zich beroept op artikel 4:78 BW en 843a Rv. Op grond van artikel 4:78 BW kan een legitimaris jegens een executeur aanspraak maken op inzage en een afschrift van alle bescheiden die hij voor de berekening van zijn legitieme portie behoeft en moet de executeur hem desverlangd alle daartoe strekkende inlichtingen verschaffen. Deze informatieplicht is in beginsel beperkt tot het vermogen van erflater per sterfdatum en in het verleden door erflater gedane giften, voor zover bekend. Voor zover de vordering van eiser R is gegrond op het bepaalde in artikel 843a Rv geldt dat dit artikel niet voorziet in een onbeperkt recht op inzage van bescheiden jegens degene die deze te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft. De bepaling stelt het recht op inzage, afschrift of uittreksel van bepaalde bescheiden afhankelijk van een aantal cumulatieve vereisten, waaronder dat van een rechtmatig belang. Met inachtneming hiervan beoordeelt de rechtbank de diverse verzoeken en veroordeelt B tot afgifte van een boedelbeschrijving, bestaande uit een opsomming van alle goederen en schulden, behorende tot de nalatenschap van erflater, en de waarde van deze goederen en schulden, de onderliggende bewijsstukken van alle goederen en schulden van de nalatenschap van erflater, een opgave van alle door erflater in het verleden gedane giften en schenkingen, voor zover bekend, een waarde-opgave per de overlijdensdatum van erflater van de in totaal zeven participaties van erflater in X Beheer B.V., bewijsstukken van de beleggingen van erflater in Y en waarde-opgaven van deze beleggingen per de overlijdensdatum van erflater, de ontvangen reactie van het Verbond van Verzekeraars op de ingediende aanvraag alsmede alle overige informatie die van belang kan zijn voor de berekening van de legitieme portie.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 07-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:7379

Zaaknummer: C/02/423830 / HA ZA 24-338

Rechters: E.K. van der Lende-Mulder Smit

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De vruchtgebruikster is niet ernstig tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen zodat er geen grond is voor onderbewindstelling van het vruchtgebruikvermogen.

De in 1999 overleden erflater A was gehuwd met B. A laat drie kinderen achter, C, D en E, als erfgenaam en aan B [gedaagde] is het vruchtgebruik van de nalatenschap toegekend. Tot de nalatenschap behoren diverse onroerende zaken, waarvan er één in 2007 verkocht is voor € 2,2 miljoen; de opbrengst viel ook onder het vruchtgebruik. In de loop van 2008 hebben C, D en E een stuk ondertekend waarin zij in eigen bewoordingen verklaren dat zij vinden dat B mag doen en laten met het aan het vruchtgebruik onderworpen vermogen wat zij wil. Dochter E heeft een dag nadat zij dit stuk had ondertekend, aangegeven dat zij vond dat ze onder druk is gezet en dat zij het getekende stuk als nietig beschouwd. B heeft in de loop van de jaren gelden uitgeleend aan C, D en een zakenpartner van D. In het kader van een procedure en een daaropvolgend gesloten vaststellingsovereenkomst heeft zoon D in 2016 zijn aandeel in de onroerende zaken overgedragen aan B, waardoor ook zij voor 1/3 deel daarvan eigenaar werd; tevens werd een schuld van D aan B verrekend met de schuld van B aan D uit hoofde van de nalatenschap van erflater. Dochter E is in 2019 overleden met achterlating van echtgenoot X [eiser], haar twee kinderen en de twee kinderen van X als erfgenamen; X is tevens tot executeur benoemd. X meent dat B ernstig is tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen als vruchtgebruikster en wil daarom dat het vruchtgebruikvermogen onder bewind wordt gesteld. Ook vordert X opgave van alle mutaties in het vruchtgebruikvermogen sinds 2000. Allereerst is interessant dat de rechtbank voorbijgaat aan het betoog van B dat omdat X slechts een van de hoofdgerechtigden is, hij daarom niet bevoegd is tot het instellen van een vordering ex artikel 3:221 lid 1 BW. De vorderingen van X zien niet op een processueel ondeelbare rechtsverhouding, zodat het ook niet nodig is de andere hoofdgerechtigden hierin te betrekken. Daar komt bij dat artikel 3:221 BW tot doel heeft de hoofdgerechtigde tegen ongewenste handelingen van de vruchtgebruiker te beschermen. Wanneer een hoofdgerechtigde alleen samen met de andere hoofdgerechtigden een vordering ex artikel 3:221 lid 1 BW zou kunnen instellen zou dit aan deze beschermingsgedachte in de weg staan. Als redenen voor het gevorderde bewind stelt X dat B heeft nagelaten om te voldoen aan haar wettelijke plicht zoals neergelegd in artikel 3:205 lid 4 BW en dat B ernstig tekort is geschoten

als vruchtgebruikster doordat zij forse leningen heeft verstrekt. In het kader van de beoordeling van dit laatste verwijt bekijkt de rechtbank of aan B verteringsbevoegdheid is toegekend. De rechtbank meent dat de akte van verdeling geen aanknopingspunten biedt voor een (ruime) bevoegdheid tot vertering van het vruchtgebruikvermogen, en dat het niet aan de betrokken notarissen [die in correspondentie aangeven dat B verteringsbevoegd was] is om de bedoeling van partijen te verwoorden. Hoewel uit de akte van verdeling blijkt dat erflater zijn testament heeft opgemaakt mede in verband met de op hem rustende verzorgingsplicht, blijkt uit de bepalingen ten aanzien van het vruchtgebruik die zijn neergelegd in de akte van verdeling waarin aan B wel expliciet de bevoegdheid tot vervreemding is gegeven, niet dat aan B de bevoegdheid tot vertering toekomt. Bovendien hebben de kinderen zich in 2008 genoodzaakt gevoeld om een onderhandse akte op te stellen waarin zij die bevoegdheid tot vertering alsnog aan B toekennen. Hieruit blijkt dat ook de kinderen ervan uitgingen dat B aanvankelijk niet bevoegd was om het vruchtgebruikvermogen te verteren. Vervolgens leidt de rechtbank uit de feiten af dat de toekenning van de verteringsbevoegdheid aan B niet rechtsgeldig is vernietigd met het briefje van E zodat aan B de bevoegdheid toekomt om het vruchtgebruikvermogen te verteren. De rechtbank is van oordeel dat X zijn stelling dat sprake was van misbruik van omstandigheden onvoldoende heeft onderbouwd. Evenmin heeft E in de herroepingsbrief inhoudelijke argumenten aangevoerd waarom zij niet meer vindt dat B moet kunnen doen met het vruchtgebruik wat zij zelf wil. Daar komt bij dat E, hoewel zij in het briefje te kennen geeft dat zij graag deskundig advies wil inwinnen, geen advies heeft ingewonnen en dat zij evenmin op een later moment op deze brief is teruggekomen richting B. Dit had, als zij er daadwerkelijk van uitging dat zij B niet de bevoegdheid tot vertering van het vruchtgebruikvermogen had gegeven, wel op haar weg gelegen.

In deze procedure zijn partijen het erover eens dat het verstrekken van leningen onder de verteringsbevoegdheid van B valt. Volgens X vindt die verteringsbevoegdheid haar begrenzing wanneer hierdoor verschillende posities voor de erfgenamen worden gecreëerd. Hij stelt dat E is benadeeld doordat B onder meer leningen aan C en D heeft verstrekt. De rechtbank is het met X eens dat B haar bevoegdheid tot vertering niet zodanig mag inzetten dat de erfgenamen hierdoor, in afwijking van de wil van de erflater, (feitelijk) niet meer in gelijke mate aanspraak kunnen maken op de in vruchtgebruik gegeven nalatenschap. Als zij dat wel doet, schiet zij naar het oordeel van de rechtbank als vruchtgebruikster ook met een verteringsbevoegdheid ernstig tekort in de nakoming van haar verplichtingen ten opzichte van de hoofdgerechtigden. De rechtbank meent dat dit aanvankelijk wel dreigde te gebeuren omdat B forse leningen aan D had verstrekt, terwijl nadien bleek dat hij deze leningen niet kon terugbetalen. In verband hiermee is de vaststellingsovereenkomst gesloten waarna de posities van de kinderen min of meer weer met elkaar in evenwicht zijn gebracht. Derhalve kan niet worden gesteld dat B ten opzichte van de andere hoofdgerechtigden, waaronder destijds ook E, ernstig tekort geschoten

is in de nakoming van haar verplichtingen als vruchtgebruikster. Ter zake van de verplichting uit hoofde van artikel 3:205 lid 4 BW stelt de rechtbank vast dat B deze verplichting niet is nagekomen. De rechtbank meent dat het verteringsrecht de verplichtingen van artikel 3:205 lid 4 BW weliswaar feitelijk aanzienlijk beperkt, maar dat geen sprake kan zijn van een volledige vrijstelling van deze verplichtingen. Van een analoge toepassing van artikel 4:23 lid 1 BW is geen sprake. B is dan ook gehouden om op een dusdanige wijze opgave te doen van (het verloop van) het vruchtgebruikvermogen zodat de hoofdgerechtigden inzage hebben in de onderlinge verhoudingen tussen de erfgenamen. Vanuit dit vertrekpunt gaat de rechtbank in op de gevolgen van dit niet-nakomen en stelt voorop dat E tijdens haar leven nooit heeft gevraagd om jaarlijks opgave te doen. Pas na haar overlijden heeft X hier op aangedrongen, waarop B mededeling heeft gedaan van de door haar verstrekte leningen. Verder is de verteringsbevoegdheid van belang omdat de instandhouding van het vruchtgebruikvermogen hiermee niet meer vooropstaat. Daardoor heeft de verplichting van B zoals neergelegd in artikel 3:205 lid 4 BW een ander karakter gekregen. Dit betekent dat het niet-nakomen van deze verplichting niet wordt aangemerkt als een ernstig tekortschieten. Ook ziet de rechtbank geen aanleiding om B te verplichten opgave te doen van de mutaties in het vruchtgebruikvermogen in het verleden, maar wel om haar te verplichten in de toekomst jaarlijks opgave te doen aan X zodat hij kan beoordelen of de posities van de erfgenamen ten opzichte van elkaar gelijk zijn gebleven.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 24-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:18375

Zaaknummer: C/09/643703 / HA ZA 23-202

Rechters: R.C. Hartendorp

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter vertrouwt de toezegging van vader dat de kinderen toegang krijgen tot de uitvaart waarbij de crematie en de asbestemming plaatsvinden conform de schriftelijk vastgelegde wens van moeder.

Dit kort geding gaat over toegang tot de crematie van moeder en de wijze van lijkbezorging. De voorzieningenrechter constateert dat vader inmiddels de gevraagde informatie omtrent de uitvaart heeft verstrekt, zodat de kinderen (eisers 1 en 2) geen belang meer bij deze vordering hebben. De vader heeft ook meermaals toegezegd dat de kinderen en hun (stief)kinderen welkom zijn bij de uitvaart en crematie, alleen hun partners zijn niet welkom. Desalniettemin hebben de kinderen geen vertrouwen in die toezegging en willen zij zekerheid door middel van een daartoe strekkende veroordeling van vader onder verbeurte van een dwangsom als stok achter de deur. De voorzieningenrechter wijst dit af omdat de informatie over de uitvaart is verstrekt en partijen ter zitting afspraken hebben gemaakt over de wijze waarop de kinderen (voorafgaand aan de uitvaart) afscheid kunnen nemen van de moeder buiten aanwezigheid van anderen. Gelet daarop en gelet op de houding van de vader ter zitting, is er geen reden om eraan te twijfelen dat hij die toezegging nakomt. Over het geschil met betrekking tot de lijkbezorging betwist vader de stelling van de kinderen dat moeder op haar sterfbed haar wensen heeft gewijzigd en een uitvaart op Hindoestaanse wijze wenste. Vader betwist dat de moeder de uitvaartwensen heeft gewijzigd. Hij wijst erop dat de moeder haar wensen schriftelijk heeft doorgegeven aan de uitvaartondernemer en dat zij de halfbroer van de kinderen heeft aangewezen als executeur van het testament. De voorzieningenrechter overweegt dat de uitvaart op zeer korte termijn plaatsvindt en het programma daarvan al door de uitvaartondernemer is vastgesteld op basis van de wensenlijst die de moeder daartoe in juli 2021 heeft doorgegeven. Toewijzing van de vorderingen zou betekenen dat de organisatie van de uitvaart volledig wordt omgegooid. Dat brengt met zich dat een toewijzing alleen op zijn plaats is als uit de stukken heel duidelijk blijkt dat de moeder haar eerdere wensen heeft gewijzigd en alsnog heeft gekozen voor een Hindoestaanse uitvaart. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de kinderen daarvoor onvoldoende onderbouwing hebben gegeven. Dit geldt ook voor de stelling van de kinderen dat moeder wilde dat haar as in Suriname wordt uitgestrooid, en niet zoals in de schriftelijke aanwijzing staat door verstrooiing in een bos in

Nederland.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:10635

Zaaknummer: C/10/687638 / KG ZA 24-982

Rechters: C. Bouwman

Wetsartikelen: